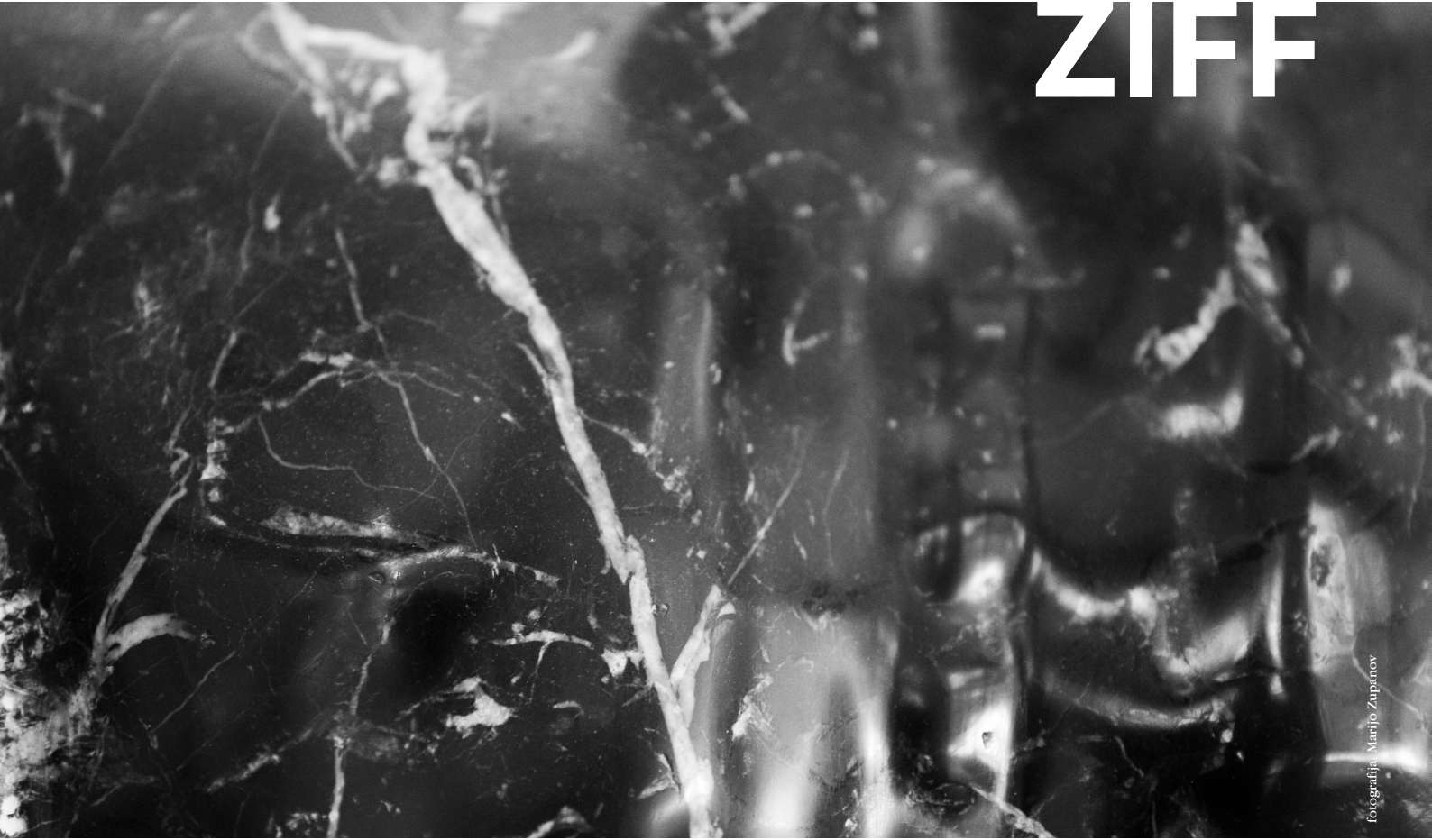

FF**UNIVERZA V LJUBLJANI**
Filozofska fakulteta

Dnevi ZIFF

fotografija: Marijo Zupanov

5.–7. marec 2025

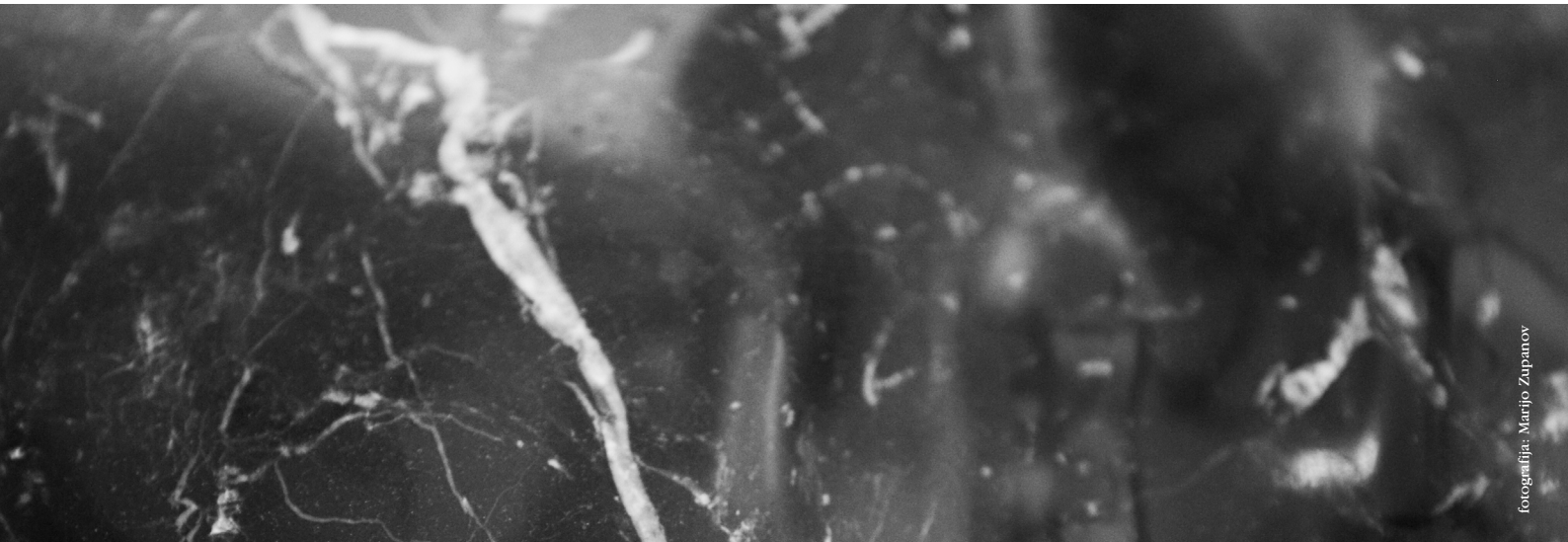
5. marec 2025**Modra soba, 10.00–13.00**

Od prijave do uspeha – Spoznajte ZIFF

Avla UL FF, 19.00–21.00Znanost *versus* tehnoideologija, okrogla miza
Gostje Bare Kolenc bodo Mirt Komel, Matjaž
Ličer in Aleš Mendiževc.**6. marec 2025****Predavalnica 34, 18.00–20.00**O govoricah – Predavanje Mladena Dolarja,
prejemnika Vélikega Šumijevega priznanja za
življenjsko delo**7. marec 2025****Predavalnica 34, 10.00–12.30**Predstavitel raziskovalnega dela
Oddelka za psihologijo**Avla UL FF, 13.00–15.00**Odlična FF – Predstavitel odličnih
znanstvenoraziskovalnih
dosežkov raziskovalcev UL FF iz leta 2023/24

Podelitev Šumijevih priznanj za leto 2024

*Dogodek bo glasbeno spremljal Sašo Debelec,
sledil mu bo sprejem.*

FF**UNIVERZA V LJUBLJANI**
Filozofska fakulteta

fotografija: Marijo Zupanov

5.-7. marec 2025

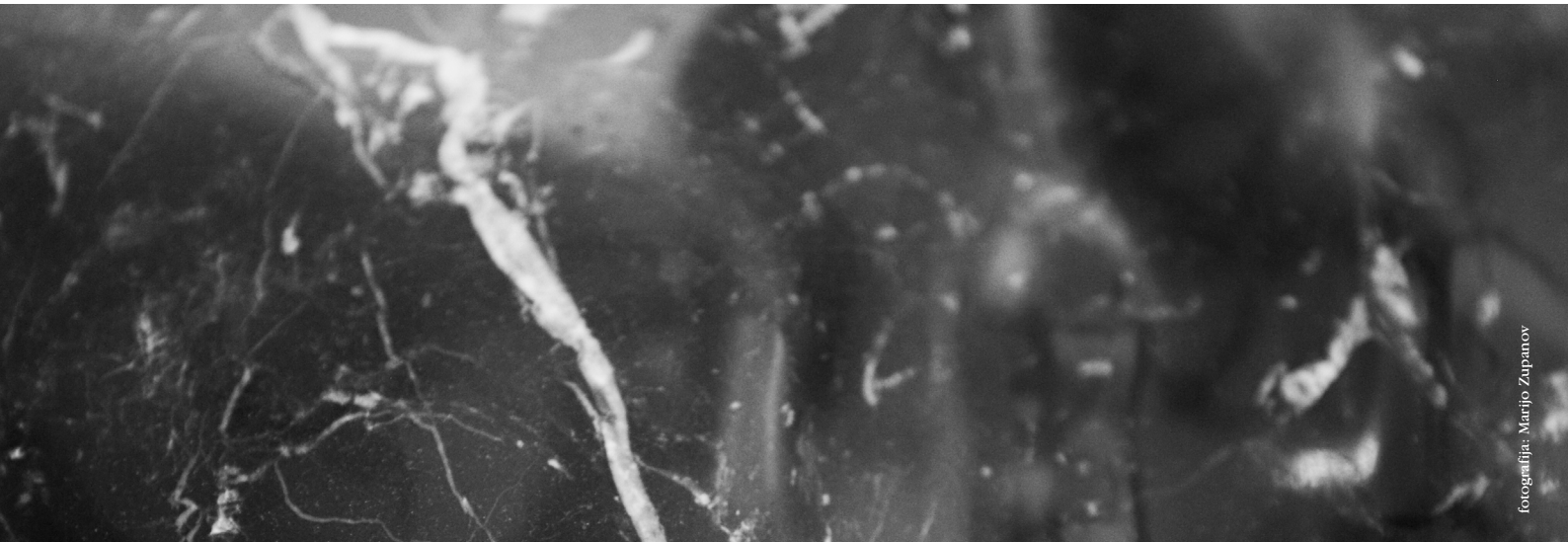
5. marec 2025

Modra soba, 10.00–13.00

Od prijave do uspeha – Spoznajte ZIFF

Dogodek se bo začel s predstavitvijo ZIFF in podpore pri prijavi projektov, finančnem upravljanju ter promociji raziskovalnih rezultatov (npr. Evropska noč raziskovalcev, Dnevi ZIFF, Odlična FF).

Sledila bo predstavitev podpore ZIFF in UL pri prijavi projektov. Udeleženci bodo spoznali možnosti financiranja, Razvojni sklad UL in pogoste napake pri prijavi. V nadaljevanju bo predstavljen postopek naročanja blaga in storitev pri projektih. Četrty del bo osredotočen na odprto znanost in upravljanje raziskovalnih podatkov, vključno s FAIR načeli, odprtim dostopom in zahtevami financierjev (Obzorje Evropa, ARIS). Sklop o komuniciranju znanosti bo predstavil vlogo komunikacije v projektih, EU smernice in načine približevanja rezultatov javnosti, s poudarkom na Evropski noči raziskovalcev. Zaključek bo namenjen vprašanju in odgovoru.

FF**UNIVERZA V LJUBLJANI**
Filozofska fakulteta

fotografija: Marijo Zupanov

5.-7. marec 2025

5. marec 2025

avla UL FF, 19.00–21.00

Znanost versus tehnoideologija, okrogla miza

Gostje Bare Kolenc bodo Mirt Komel, Matjaž Ličer in Aleš Mendiževc.

Google je pred kratkim opustil zavezo, da umetne inteligence ne bo nikoli uporabil za razvoj orožja in orodij za nadzor. Elon Musk sofinancira programe in laboratorije Stanfordske univerze, ki je vse bolj odvisna od diktata silicijeve doline. Univerze in državni inštituti v ZDA in Evropi zaostajajo za razvojem in inovacijami supertehnoloških magnatov kot so Alphabet, Meta, Apple, Tesla, Cisco, Netflix, itd. Podjetja zaposlujejo nadarjene posameznike, kjer formalna izobrazba ne igra nobene vloge. Ob tem je znanost vse bolj podrejena tehnoideologiji, tj. ideji, da je bistvo tehnološkega razvoja njegova produktabilnost, profitabilnost in konkurenčnost. Diktatu tehnoideologije vse bolj podlegajo tudi univerze in državne raziskovalne agencije. O tem jasno priča nova delitev znanosti na tri velika področja: naravoslovje in tehnika, vede o življenju (biologija, medicina, biotehnologija, itd.) in humanistika z družboslovjem, pri čemer je slednjemu namenjena le približno petina javnih raziskovalnih sredstev. V Sloveniji smo tovrstni restrukturaciji javnega financiranja znanosti priča v zadnjih dveh letih, ko se je Javna agencija za raziskovalno dejavnost preoblikovala v Javno agencijo za raziskovalno in inovacijsko dejavnost, prejšnjo delitev znanosti (in sredstev) na naravoslovje, družboslovje in humanistiko pa so nadomestila nova področja.

Za vsako znanstveno revolucijo je značilno, da vzpostavi novo realnost. Ne spremeni le polja znanosti, temveč restrukturira svet sam. Tega, kar je bilo »prej«, si ni mogoče več predstavljati, pa naj bo ta predstava človeška ali onkrajčloveška, kar je z nastopom umetne inteligence vse bolj pertinentno. Druga značilnost znanstvene revolucije je, da postavi lastno odkritje kot logično nujno. Izhaja iz stališča, da so vse poti človeškega razvoja po notranji nujnosti vodile natanko k tej revoluciji in ne h kateri drugi. Vnazaj torej izbriše oziroma razvrednoti vse druge možne linije razvoja kot slepe ulice ali stranpoti. Pri tem je ključna zmožnost same znanosti, da vzpostavi samokritiko. Da je sposobna »od daleč« oziroma z neke zunanje pozicije videti lastne procese in jih projicirati v prihodnost.

5. marec 2025

avla UL FF, 19.00–21.00

Znanost versus tehnoideologija, okrogla miza

Gostje Bare Kolenc bodo Mirt Komel, Matjaž Ličer in Aleš Mendiževc.

Kolikor so naravoslovne in tehnične znanosti podrejene konkretnim nalogam in ciljem z njimi zamejene, so družboslovne znanosti in humanistika tiste, ki v polje svojih raziskav vključujejo kritiko znanosti. Ob vse večji tehnologizaciji družbe in vse večji specializaciji znanosti, dobivajo humanistične znanosti predznak nepotrebnega dinosavra, ki je v današnjem svetu nekonkurenčen. Ne da bi objokavali izgubljeni humanizem in kritizirali tehnološki razvoj, mora znanost iznajti mehanizme lastne kritike. V končni fazi je vprašanje torej naslednje: ali je znanost družbeni oziroma človeški pojav, ali pa sta družba in človek orodji oziroma funkciji tehnološkega napredka?

V pogovoru bomo odgovarjali na vprašanje kritike znanosti v času tehnoideologije in možne posledice nove delitve znanstvenih področij in njihovega financiranja. Preizprašali bomo načine, orodja in mehanizme znanosti, s katerimi lahko ta v današnjem času vzpostavlja polja lastne kritike.

Bara Kolenc je docentka na področju filozofije in raziskovalka na Oddelku za filozofijo Filozofske fakultete v Ljubljani. Je avtorica knjig *Ponauljanje in uprizoritev: Kierkegaard, psihoanaliza, gledališče* (DTP, Analecta, 2014), *Figura dvojnika: Od komedije k psihozi* (FDV UL, 2024) in *Subjectivity and Repetition: Kierkegaard, Freud, Lacan* (SUNY, 2025), delov monografij *Global Manifestos for the Twenty-First Century* (Routledge, 2024), *A Touch of Doubt* (De Gruyter, 2021), *Zgodovina živali* (Maska, 2019) in *The Language of Touch* (Bloomsbury, 2019).

Mirt Komel, filozof in pisatelj, je izredni profesor filozofije, predstojnik Oddelka za kulturologijo na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani, kjer predava moderno filozofijo in književnost, raziskovalec na Centru za proučevanje kulture in religije Inštituta za družbene vede, kjer se ukvarja s heglo-marksizmom in teoretsko psihoanalizo, nenazadnje pa tudi avtor številnih znanstvenih monografij, od *Diskurza in nasilja* do *Giljotine duha*.

Matjaž Ličer je doktor fizike in doktor filozofije, raziskovalec na Agenciji RS za okolje in Nacionalnem inštitutu za biologijo ter docent za fizikalno oceanografijo na Fakulteti za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani. Ukvarja se zlasti z numeričnimi modeli oceanov in globokimi mrežami za napovedovanje ekstremnih morskih procesov, kot so obalne poplave ter morski vročinski valovi. Ukvarja se tudi s filmsko refleksijo, kritiko znanosti in evropsko politično filozofijo.

Aleš Mendiževc je raziskovalec na Filozofskem inštitutu ZRC SAZU, v svojem delu se ukvarja s filozofijo tehnologije, politično filozofijo in sodobnimi teorijami kontingence. Deluje tudi kot urednik knjižnega dela založbe Maska, pred tem pa je bil urednik za kulturo in teorijo na Radiu Študent.

FFUNIVERZA V LJUBLJANI
Filozofska fakulteta**Dnevi
ZIFF****5.-7. marec 2025****6. marec 2025****predavalnica 34, 18.00–20.00**

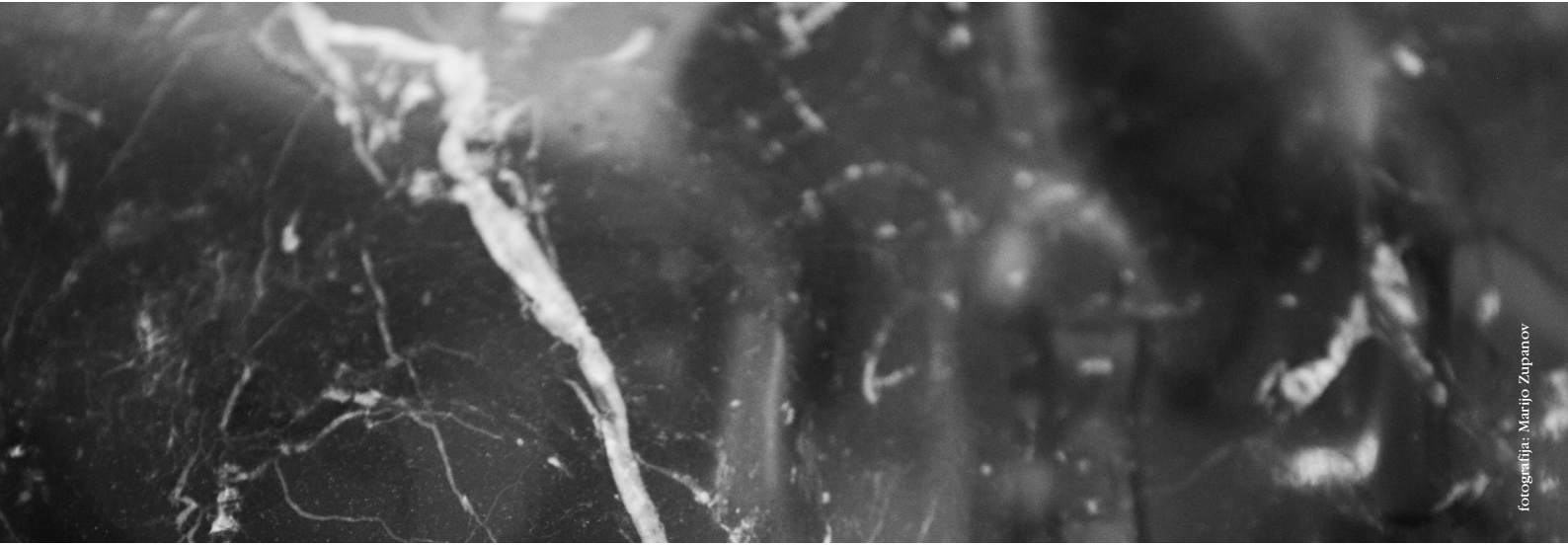
O govoricah – Predavanje Mladena Dolarja, prejemnika Vélikega Šumijevega priznanja za življenjsko delo

Mladen Dolar je ena najvidnejših osebnosti sodobne filozofije in humanistike. Njegove monografije, prevedene v številne jezike in izdane pri uglednih založbah (MIT Press, S. Fischer, Nous), ter več kot 150 znanstvenih člankov v prestižnih revijah, kot sta *Critical Inquiry* in *South Atlantic Quarterly*, pričajo o njegovem izjemnem mednarodnem vplivu. Predaval je na najboljših univerzah v Evropi in ZDA in kot plenarni govorci sodeloval na pomembnih konferencah.

Njegova predavanja pri predmetih Nemška klasična ideologija ter Strukturalizem in psihoanaliza so bila izjemno priljubljena pri študentih. Legendarna dela, kot sta knjigi *Hegel in objekt* (Analecta 1985) ter Heglova *Fenomenologija duha* (Analecta 1990), so pri številnih generacijah uživala kulturni status. Kot mentor je uspešno sodeloval pri devetnajstih doktoratih in pri šestih kot somentor, ob tem pa vodil številne prodorne znanstvene projekte, tudi interdisciplinarne. Je soustanovitelj Društva za teoretsko psihoanalizo in ljubljanske šole psihoanalize, ki je zaznamovala slovensko filozofijo in kulturo. Kot dolgoletni urednik revije *Problemi* in zbirke *Analecta* je prispeval k izdaji ključnih del nemškega idealizma in teoretske psihoanalize.

Njegovo delo sega onkraj filozofije in vpliva na sociologijo, lingvistiko, literarne vede in umetnost. Knjigi *Opera's Second Death* (2001, s Slavojem Žižkom) in *A Voice and Nothing More* (2006) sta dosegli svetovno prepoznavnost in vplivali na raziskovanje glasu in glasbe. Njegov študij literature, zlasti Becketta, je doživel posebno izdajo (*Kamen in glas*, 2023), pomemben pa je tudi njegov prispevek k gledališču, filmu in intermedijskim umetnostim (*Uprizarjanje konceptov*, 2019).

Kot javni intelektualec se je vselej zavzemal za humanistične vrednote. Od urednikovanja *Tribune* leta 1971 do odmevnih nastopov proti politični samovolji je ohranjal kritično držo in intelektualno integriteto. Njegov vpliv na humanistiko, umetnost in javni diskurz ga postavlja med najvplivnejše mislece našega časa.

FF**UNIVERZA V LJUBLJANI**
Filozofska fakulteta

fotografija: Marijo Zupanov

5.-7. marec 2025

7. marec 2025

predavalnica 34, 10.00–12.30

Predstavitve raziskovalnega dela Oddelka za psihologijo

V okviru Dnevov ZIFF se bodo letos predstavili raziskovalni programi in projekti Oddelka za psihologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. V šopku kratkih predstavitev različnih raziskav bodo poslušalci lahko spoznali poudarke aktualnega raziskovalnega dela na oddelku.

P5-0110 Psihološki in nevroznanstveni vidiki kognicije

Raziskovalni program preučuje kognitivno delovanje v zdravju in bolezni, medosebne razlike v kognitivnem delovanju in možnosti njegovega spodbujanja. Za merjenje kognitivnih funkcij in umovadbo razvija resne računalniške igre in kognitivne teste v navidezni resničnosti ter preverja njihovo uporabnost. Z nevrofiziološkimi in psihofiziološkimi merjenji poskuša priti do vpogledov v kognitivno obremenitev in strategije uravnavanja čustev. Preučuje tudi, ali se lahko osebnost spreminja in hitro prilagaja spreminjajočim se situacijam, kateri dejavniki vplivajo na naše subjektivno blagostanje, še posebej v kriznih situacijah, kako je življenjsko zadovoljstvo odvisno od urbanega prostora in kako zaznava situacije vpliva na vsakodnevno ustvarjalnost.

P3-0338 Fiziološki mehanizmi nevroloških motenj in bolezni: Temelji kognicije v zdravju in bolezni

Temeljno vprašanje, ki ga v Laboratoriju za kognitivno nevroznanost Oddelka za psihologijo obravnava ta raziskovalni program, je, kako možgani ustvarjajo naš um in kako spremembe v delovanju živčevja vodijo do motenj kognicije, vedenja in doživljanja. Na vprašanja, kakšne strategije in kako jih uporabljamo v raznolikih situacijah, od vzdrževanja informacij v delovnem spominu do uravnavanja čustev, poskuša odgo-

voriti z eksperimentalnimi študijami in uporabo funkcijske magnetne resonance, elektroencefalografije, spremljanjem očesnih gibov, psihofizioloških odzivov in uporabo raznolikih kognitivnih nalog. Z naprednimi računskimi metodami program preučuje, kako se možganska področja povezujejo v omrežja, kako se njihova aktivnost dinamično spreminja med izvedbo kognitivnih procesov in kako se vzorci povezanosti povezujejo z osebnimi lastnostmi posameznika in psihopatologijo.

P5-0062 Uporabna razvojna psihologija

S perspektive vseživljenjskega psihičnega razvoja ta raziskovalni program izvaja študije preko razvojnih obdobij. Preučuje, kako individualni in družbeno-kulturni dejavniki sooblikujejo razvojne spremembe in stabilnosti ter medosebne razlike v življenjskem poteku na izbranih področjih razvoja. Raziskovalci se vključujejo v več medkulturne študije in se osredotočajo na aktualne razvojne izzive v različnih (post)modernih družbah, posebej pa obravnavajo specifično vidikov razvoja v Sloveniji (npr., zgodnji razvoj govora, osamosvajanje). Cilj programa je odkriti in predlagati načine, kako optimizirati duševni razvoj ali vsaj ublažiti negativne učinke preučevanih dejavnikov na razvojne izide različno starih oseb (npr. pri spoprijemanju s starostno specifičnimi razvojnimi nalogami in razvojnimi ali kariernimi prehodi). Ugotovitve so uporabne v praksi (za izobraževalne, klinične in svetovalne ustanove, delovne organizacije), program pa razvija, prireja in validira tudi psihološke merske pripomočke za raziskovalne in diagnostične namene.

Na dogodku bodo predstavljeni še nekateri drugi raziskovalni projekti Oddelka za psihologijo, ki preučujejo psihološke posledice epidemije covida in dolgotrajnega covida, duševno zdravje mladih v Sloveniji v kontekstu globalnih kriz ter vpliv okoljskih stresorjev na duševno zdravje in socialno blagostanje.

7. marec 2025

avla UL FF, 13.00

Odlična FF – Predstavitev odličnih znanstvenoraziskovalnih dosežkov raziskovalcev UL FF iz let 2023/24

Podelitev Šumijevih priznanj za leto 2024

Dogodek bo glasbeno spremljal Sašo Debelec, sledil mu bo sprejem.